

RÅDETS DIREKTIV 95/19/EG

av den 19 juni 1995

om tilldelning av järnvägsinfrastrukturkapacitet och uttag av infrastrukturavgifter

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 75 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

i enlighet med det i artikel 189c i fördraget angivna förfarandet ⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

En närmare integration av gemenskapens transportsektor är en grundläggande beståndsdel av den inre marknaden, och järnvägarna utgör en mycket viktig del av gemenskapens transportsektor.

Principen om friheten att tillhandahålla tjänster bör tillämpas på järnvägssektorn, med hänsyn till den sektorns särskilda kännetecken.

I rådets direktiv 91/440/EEG av den 29 juli 1991 om utvecklingen av gemenskapens järnvägar ⁽⁴⁾ föreskrivs viss tillträdesrätt till den internationella järnvägstrafiken för järnvägsföretag och internationella grupperingar av järnvägsföretag.

Det är viktigt att säkerställa att järnvägsföretag och de internationella grupperingar som de bildar drar full nytta av de nya tillträdesrätterna när de tillhandahåller de tjänster som avses i artikel 10 i direktiv 91/440/EEG. För att åstadkomma detta är det lämpligt att inrätta ett system för tilldelning av järnvägsinfrastrukturkapacitet och uttag av infrastrukturavgifter som är icke-diskriminerande och enhetligt för hela gemenskapen.

Det är lämpligt att upprätthålla tillämpningsområdet för direktiv 91/440/EEG, inklusive de undantag som görs i det direktivet för region-, stads- och förortstjänster. Det

för klart anges att transportverksamheter i form av pendeltrafik genom tunneln under Engelska kanalen också undantas från det direktivets räckvidd.

I enlighet med närhetsprincipen är det lämpligt att gemenskapen anger de övergripande principerna för ett sådant system och lämnar ansvaret för att införa de detaljerade bestämmelserna för det relevanta praktiska genomförandet till medlemsstaterna.

Medlemsstaterna bör säkerställa tillräcklig smidighet vid tilldelningen av infrastrukturkapacitet för att möjliggöra effektiv och optimal användning av infrastrukturen.

Det är emellertid nödvändigt att i vissa fall medge företräde vid tilldelningen av infrastrukturkapacitet, i synnerhet för offentliga tjänster och tjänster som tillhandahålls på specifik järnvägsinfrastruktur.

Det är också nödvändigt att föreskriva om möjligheten att bevilja särskilda rättigheter vid tilldelningen av järnvägsinfrastruktur om dessa rättigheter är oundgängliga för att säkerställa lämpliga transporttjänster eller för att tillåta finansiering av ny infrastruktur.

Infrastrukturförvaltarens räkenskaper bör vara i ett sådant skick att dessa kan täcka utgifterna för infrastrukturen.

Vidare är det nödvändigt att uppställa icke-diskriminerande regler vad gäller uttag av infrastrukturavgifter på samma marknad.

En effektiv användning av infrastrukturkapaciteten förutsätter att avgifterna fastställs i enlighet med en gemensam uppsättning av allmänna kriterier.

För att försöka åstadkomma insyn och icke-diskriminering är det lämpligt att anta gemensamma regler angående förfarandena för tilldelning av infrastrukturkapacitet och uttag av infrastrukturavgifter.

I trafiksäkerhetens intresse måste järnvägsföretag för att få tillträde till viss infrastruktur inneha ett säkerhetsintyg som är grundat på vissa gemensamma kriterier och på nationella bestämmelser och som utfärdats av den instans som är ansvarig för den använda infrastrukturen. De måste också sluta de erforderliga tekniska, administrativa och finansiella avtalen med infrastrukturförvaltaren.

Det är nödvändigt att garantera möjligheter för att hos ett oberoende organ överklaga beslut som fattats av de myndigheter och organ som är behöriga vad gäller tilldelning av infrastruktur och uttag av infrastrukturavgifter.

⁽¹⁾ EGT nr C 24, 28.1.1994, s. 2 och EGT nr C 225, 13.8.1994, s. 11.

⁽²⁾ Yttrandet avgivet den 14 september 1994 (EGT nr C 393, 31.12.1994, s. 56).

⁽³⁾ Europaparlamentets yttrande av den 3 maj 1994 (EGT nr C 205 av den 25.7.1994, s. 38), rådets gemensamma ståndpunkt av den (ännu inte offentliggjord i EGT) och Europaparlamentets beslut av den 11 november 1994 (EGT nr C 89, 10.4.1995, s. 31).

⁽⁴⁾ EGT nr L 237, 24.8.1991, s. 25.

Denna möjlighet att överklaga krävs i synnerhet för att lösa eventuella intressekonflikter i fall där infrastrukturförvaltaren samtidigt utför transporttjänster och är ansvarig för tilldelningen av järnvägsspår och/eller uppbörden av infrastrukturavgifter.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

Målsättning och tillämpningsområde

Artikel 1

1. Syftet med detta direktiv är att definiera de principer och förfaranden som skall tillämpas vid tilldelningen av järnvägsinfrastrukturkapacitet och uttag av infrastrukturavgifter för järnvägsföretag som är, eller kommer att vara, etablerade inom gemenskapen och de internationella grupperingar som de bildar i de fall där sådana företag eller grupperingar utför tjänster som avses i artikel 10 i direktiv 91/440/EEG i enlighet med de villkor som anges i den artikeln.

2. Järnvägsföretag vilkas verksamhet är begränsad till utförande av stads-, förorts- eller regiontjänster faller utanför tillämpningsområdet för det här direktivet.

Järnvägsföretag och internationella grupperingar vilkas verksamheter är begränsade till att utföra pendeltrafiktjänster för befordran av motorfordon genom tunneln under Engelska kanalen undantas också från tillämpningsområdet för det här direktivet.

3. Järnvägsinfrastrukturkapacitet skall beviljas i form av tilldelning av järnvägsspår i enlighet med gemenskapsrätten och den nationella rätten.

Artikel 2

I detta direktiv avses med

- a) "järnvägsföretag": varje privat eller offentligt företag vars huvudsakliga verksamhet består i att tillhandahålla järnvägstransporttjänster för varor och/eller passagerare varvid dragfordonen skall vara försäkrade av företaget,
- b) "internationell gruppering": varje sammanslutning av minst två järnvägsföretag, vilka är etablerade i olika medlemsstater, i avsikt att tillhandahålla internationella transporttjänster mellan medlemsstater,
- c) "infrastrukturförvaltare": varje offentligt organ eller företag som i synnerhet är ansvarigt för att anlägga och underhålla järnvägsinfrastruktur, liksom för att sköta kontroll- och säkerhetssystemen,
- d) "järnvägsspår": den infrastrukturkapacitet som krävs för att köra ett visst tåg mellan två platser vid en given tidpunkt,
- e) "tilldelning": tilldelning av järnvägsinfrastrukturkapacitet av ett tilldelningsorgan,

f) "tilldelningsorgan": den myndighet och/eller infrastrukturförvaltare som medlemsstaten har utsett för att tilldela infrastrukturkapacitet.

AVDELNING II

Tilldelning av järnvägsinfrastrukturkapacitet

Artikel 3

Varje medlemsstat skall utse tilldelningsorganet i enlighet med kraven i detta direktiv. Tilldelningsorganet, vilket skall ha kännedom om alla tillgängliga järnvägsspår, skall i synnerhet se till att

- järnvägsinfrastrukturkapacitet tilldelas på rättvisa och icke-diskriminerande grunder och att,
- om inte annat följer av artiklarna 4 och 5, tilldelningsförfarandet ger en optimal och effektiv användning av infrastrukturen.

Artikel 4

1. Medlemsstaterna får vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att företräde ges till följande järnvägstjänster vid tilldelningen av järnvägsinfrastruktur

- a) tjänster som tillhandahålls i det allmännas intresse, såsom de definieras i rådets förordning (EEG) nr 1191/69 av den 26 juni 1969 om medlemsstaters åtgärder angående de skyldigheter som är förknippade med begreppet offentliga tjänster avseende transporter på järnväg, väg eller vattenled i inlandet⁽¹⁾,
- b) tjänster som helt eller delvis utförs på infrastruktur som byggts eller utvecklats för vissa specifika tjänster (specialiserade höghastighets- eller fraktklinjer), utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 85, 86 och 90 i fördraget.

Denna bestämmelse skall tillämpas utan diskriminering på alla tjänster som tillhandahålls inom tillämpningsområdet för artikel 1 och vilkas kännetecken är jämförbara och utförande likartat.

2. Med hänsyn till tjänster som tillhandahålls enligt punkt 1 a får medlemsstaterna kompensera infrastrukturförvaltaren för finansiella förluster som är en följd av skyldigheten att viss infrastrukturkapacitet skall tilldelas i offentliga myndigheters intresse.

Artikel 5

Medlemsstaterna får på icke-diskriminerande grunder bevilja särskilda rättigheter vad gäller tilldelning av infrastrukturkapacitet till järnvägsföretag som utför vissa typer av tjänster eller utföra dem i vissa områden om dessa

⁽¹⁾ EGT nr L 156, 28.6.1969, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 1893/91 (EGT nr L 169, 29.6.1991, s. 1).

rättigheter är oundgängliga för att säkerställa en tillräcklig nivå på tillhandahållande av offentliga tjänster, eller en effektiv användning av infrastrukturkapaciteten eller för att möjliggöra finansiering av ny infrastruktur, dock utan att detta påverkar tillämpningen av artiklarna 85, 86 och 90 i fördraget.

AVDELNING III

Uttag av infrastrukturavgifter

Artikel 6

1. Infrastrukturförvaltarens räkenskaper skall under normala verksamhetsförhållanden över en rimlig tidsperiod åtminstone innefatta att inkomsterna från infrastrukturavgifter och statsbidrag å ena sidan balanserar utgifterna för infrastrukturen å andra sidan.

2. Infrastrukturförvaltaren får finansiera genomförandet av infrastrukturen inklusive tillhandahållande eller förnyelse av tillgångarna och dra fördel av det investerade kapitalet.

Artikel 7

Vid uttag av avgifter för likvärdiga tjänster på samma marknad får ingen diskriminering ske.

Efter samråd med infrastrukturförvaltaren skall medlemsstaterna ange reglerna för att fastställa infrastrukturavgifterna. Dessa regler skall förse infrastrukturförvaltaren med hjälpmedel för att effektivt marknadsföra den tillgängliga infrastrukturkapaciteten.

Artikel 8

1. De avgifter som tas ut av infrastrukturförvaltaren skall fastställas i enlighet med tjänstens natur, när den utförs, marknadssituationen och arten och graden av slitage på infrastrukturen.

2. Vad gäller förfarandena för betalning av avgifterna får medlemsstaterna föreskriva om möjligheten att sluta ett totalavtal med infrastrukturförvaltaren vad gäller offentliga tjänster i enlighet med förordning (EEG) nr 1191/69.

Artikel 9

1. Avgifterna skall betalas till infrastrukturförvaltaren/förvaltarna.

2. En medlemsstat får kräva att infrastrukturförvaltaren lämna all information som är nödvändig för att den skall kunna förvisa sig om att avgifterna tas ut på icke-diskriminerande grunder.

3. Infrastrukturförvaltaren skall i god tid informera järnvägsföretag som använder dess infrastruktur för att tillhandahålla de tjänster som avses i artikel 10 i direktiv

91/440/EEG om större förändringar av kvaliteten eller kapaciteten för den berörda infrastrukturen.

AVDELNING IV

Allmänna bestämmelser

Artikel 10

1. Medlemsstaterna skall fastställa de förfaranden för tilldelning av järnvägsinfrastruktur som avses i artikel 1.3. De skall offentliggöra sina förfaranderegler och informera kommissionen om dessa.

2. En ansökan om järnvägsinfrastrukturkapacitet skall inges till tilldelningsorganet i den medlemsstat på vars territorium avreseorten för den berörda tjänsten är belägen.

3. Tilldelningsorganet till vilket en ansökan har ingivits skall omedelbart informera de övriga tilldelningsorgan som berörs av denna ansökan. De senare skall fatta ett beslut så snart som möjligt, men inte senare än en månad efter det att all relevant information lämnades in. Varje tilldelningsorgan skall ha rätt att avslå en ansökan. De skall omedelbart informera det tilldelningsorgan som ansökan lämnades in till.

Tilldelningsorganet som ansökan lämnades in till skall tillsammans med de övriga berörda tilldelningsorganen fatta ett beslut över ansökan så snart som möjligt, men inte senare än två månader efter att all relevant information lämnades in.

En ansökan som avslagits på grund av otillräcklig kapacitet skall om det ansökande företaget begär det omprövas vid nästa ändring av tidtabellerna för de berörda rutterna. Datumen för sådana ändringar och andra administrativa arrangemang skall finnas tillgängliga för intresserade parter.

Beslutet skall meddelas till det ansökande företaget. Varje avslag måste vara motiverat.

4. Ett ansökande företag får direkt kontakta de andra tilldelningsorgan som berörs av ansökan under förutsättning att det tilldelningsorgan som ansökan ingavs till informeras.

5. De järnvägsföretag som tilldelats järnvägsinfrastrukturkapacitet skall sluta de nödvändiga administrativa, tekniska och finansiella avtalen med infrastrukturförvaltarna.

Artikel 11

1. Medlemsstaterna skall föreskriva att även ett säkerhetsintyg som beskriver företagets säkerhetskrav lämnas in för att säkerställa säkra tjänster på de berörda rutterna.

2. För att erhålla säkerhetsintyget måste järnvägsföretaget efterkomma de förordningar i nationell rätt, som är förenliga med gemenskapsrätten och tillämpas på ett

icke-diskriminerande vis, som anger de tekniska och operationella krav som är specifika för järnvägstjänster och de säkerhetskrav som gäller för personal, rullande materiel och företagets interna organisation.

Det måste i synnerhet tillhandahålla bevis för att den personal som det har i sin tjänst för att sköta och följa med de tåg som tillhandahåller tjänster som avses i artikel 10 i direktiv 91/440/EEG har den nödvändiga utbildningen för att rätta sig efter de trafikregler som tillämpas av infrastrukturförvaltaren och att uppfylla de säkerhetskrav som pålagts det i tågrörelsernas intresse.

Järnvägsföretaget måste också visa att den rullande materiel som ingår i dessa tåg har godkänts av den offentliga myndigheten eller av infrastrukturförvaltaren och kontrollerats i enlighet med de gällande bestämmelser som är tillämpliga på den använda infrastrukturen. Säkerhetsintyget skall utfärdas av den myndighet, som av den medlemsstat i vilken infrastrukturen är belägen, har fått i uppdrag att sköta detta.

Artikel 12

Medlemsstaterna får föreskriva om möjligheten att ansökningar om tillträde till infrastrukturen åtföljs av en deposition eller att en liknande säkerhet ställs.

Om sökande inte använder ett tilldelat järnvägsspår får ett belopp, som motsvarar kostnaden som uppkommer vid behandlingen av ansökan och senare förlust av inkomster på grund av att den berörda infrastrukturkapaciteten inte används, dras från depositionen. I andra fall skall depositionen/garantisumman återlämnas i sin helhet.

AVDELNING V

Slutbestämmelser

Artikel 13

1. Medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att beslut om tilldelning av infrastrukturkapacitet eller uttag av infrastrukturavgifter skall kunna

överklagas till en oberoende instans om detta skriftligen begärs av ett järnvägsföretag. Denna instans skall fatta sitt beslut inom två månader efter det att all relevant information lämnades in.

2. Medlemsstaterna skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att de beslut som fattas i enlighet med punkt 1 är föremål för domstolsprövning.

Artikel 14

1. Två år efter tillämpningen av detta direktiv skall kommissionen till rådet överlämna en rapport, om nödvändigt, åtföljd av förslag angående fortsatta åtgärder från gemenskapens sida med särskild hänsyn till möjligheten att utvidga tillämpningsområdet för det här direktivet.

2. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast två år efter direktivets ikraftträdande. De skall genast underrätta kommissionen härom.

3. När en medlemsstat antar de bestämmelser som anges i punkt 2 skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Artikel 15

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 16

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Luxemburg den 19 juni 1995.

På rådets vägnar

B. PONS

Ordförande